

Stokholmski sindrom

Stokholmski sindrom

Iz *Hors Service* br.37

atabularasa.org

13. maja negdje u Europi policija je ubila jednog čovjeka, u jednoj siromašnoj četvrti. Ne radi se o mladiću, a događaj se nije odvio na području poznatom po sukobima. Još jedan čovjek pokošen državnim mecima. Ovaj put se to desilo u Husbyu, na sjevernoj periferiji Stockholma, u raju socijaldemokratskog upravljanja vlašću. Nismo ni u Parizu ni u Londonu, ni u Bruxellesu ni u Berlinu. No, ima li razlike? Bogataši i njihovi psi čuvari su posvuda, a posvuda postoje i pojedinci spremni da se naoružaju hrabrošću kako bi odlučno izrazili svoju pobunu. I u Švedskoj.

Nekoliko dana kasnije, u noći 19. maja, nekoliko je automobila zapaljeno u toj istoj stokholmskoj četvrti. Policija i vatrogasci su dočekani bacanjem kamenja. Drugi dan se bijes pretvorio u pobunu, stakla trgovina, javnih zgrada i škola počinju se lomiti pod mecima. Usprkos apelima na mir i na "građansku odgovornost", usprkos obećanjima političara, godine ponižavanja i krv starca kojeg je policija ubila, ne mogu se tako lako kupiti. Treću noć za redom gotovo 30 vozila je zapaljeno, ali ne samo to. Dvije škole i jedan kulturni centar pridružuju im se u zaraznom požaru. U Jakosbergu, još jednom perifernom području na sjevero-zapadu metropole, akcije počinju međusobno komunicirati: napadnuta je policijska postaja. Riječi su nepotrebne, a ciljani napadi govore sami po sebi.

Četvrtu noć podmetnuto je oko 90 požara na različitim točkama grada. Vatrogasci trče uokolo, štice policijom, dok ih ometaju male grupe. U Husbyju 300 kolaboracionista vrši ophodnju kako bi suzdržali sukobe. No, što znači nekoliko tisuća policajaca i građana koji pokušavaju ugušiti pobunu naspram odlučnosti desetina ustanika? U nedostatku kisika radost se širila i onkraj četvrti iz koje je sve krenulo: napadnute su još tri policijske stanice, jedna u Kisti na sjeveru Stockholma, druge dvije na jugu grada. Policija gubi svoje prvo patrolno vozilo, spaljeno, sudara se sa zaslijepljujućim laserima i udara o kamenje i molotove. Sedamsto kilometara dalje, u trećem najvećem švedskom gradu (Malmö), drugi se požari pridružuju velikom balu pobune.

Četvrtak 23. maja. Nemiri se nastavljaju. Stokholmska policija je već umorna i nestrpljivo čeka najavljena pojačanja. U sve više gradskih četvrti požari ne zahvaćaju samo vozila (još 70!), već i državne i vlasničke interese: Rinkeby, Södertälje, Norsborg, Tensta (škola), Kista (škola), Älvsjö (policijska stanica), Jordbro (trgovački centar). Izvan Stockholma policija je napadnuta i u gradovima Borås, Laskrona i Malmö. Osiguravateljske kuće su alarmirane, procjenjuju štete počinjene u samo nekoliko dana pobune na "stotine tisuća eura".

Da se zaustavimo ovdje ili da nastavimo brojiti noći? U redu, onda posljednja na ulicama, šesta. Stockholm je pod opsadom policije i mnogi su, na kratko, uvjereni u pobjedu. Samo što nije sve tako jednostavno, mnogi drugi švedski gradovi se bude s okusom pepela u ustima: u Orebru je na primjer zapaljena jedna škola, napadnuta je policijska postaja, dok se u Kistu iz još jedne škole dizao dim.

Dakle, ovi ne tako daleki nemiri govore nešto i nama ovdje? Malo masovnih sukoba s policijom i mnogo malenih pokretnih grupa. Desetine zapaljenih vozila da bi se privukle uniforme, zatim spretni napadi iz zasjede. I, nadasve, sposobnost da se iskoristi prilika, prilika da se uništi ono što nas svakodnevno ugnjetava: jednu školu ovdje, jednu policijsku stanicu tamo, jedan trgovački centar drugdje. U Švedskoj je nekoliko grupa pojedinaca relativno izoliranih,

ali naoružanih odlučnošću i s malo mašte, uspjelo širiti svoj bijes kroz duge noći. Koristili su vatreni jezik koji se obraćao na stotine kilometara izravno srcima i dušama drugih pobunjenika. I ako je sve to uspjelo u nekoliko dana oštetiti led prividnog mira velike nordijske zemlje, tko zna da li će i druge neznance isto tako privući njezina destruktivna ljepota? Neka vrsta novog Stockholmskog sindroma koji bi mogao zaraziti čitavu Europu...